

KIS LAP

FÁRADT MUNKÁS. (Lásd a 30. lapon.)

EGY KIS DIÁK KALANDJAI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

EGELSŐ következménye az volt, hogy a bácsi előtt meglehetősen elvesztettem a tekintélyemet. Nem mintha ezentul már nem szeretett volna, oh dehogya! csak olyan jó maradt, csak úgy igyekezett nekem örömet szerezni, mint azelőtt; de mégis mintha elhitte volna atyámnak, hogy bizony vannak hibáim is. Sőt Zsiga bácsi még maga is fölfedezett bennem holmi nem épen dicséretes tulajdonságokat és különösen azzal boszantgatott, hogy félénk vagyok, félek a sötét szobában egyedül lenni, félek a jámbor Hektortól, sőt még a festett szent Czipriántól is.

Megvallom, ezzel a szent Czipriánnal a bácsi nagyon érzékeny pontra talált. Ez a szent tudniillik egy szép nagy kép volt a bácsiék vendégszobájában; azt ábrázolta, mikor a pogányok vértanu halálra vitték szent Czipriánt. A bácsi nagyon szerette s igen nagy becsben tartotta ezt a festményt. Azt mondta, hogy igen nagy művészi értéke van és sokszor hosszan nézegette; akárhányszor pedig így szólt hozzám:

— Nézd fiam, ha meghalok, ezt a képet neked hagyom!

De én épenséggel nem vágyódtam erre a képre s a bácsinak igaza volt: félttem tőle. Sötét, komor kép volt, tele vad, fenyegető alakokkal s gyerekes eszemmel mindig azt hittem, mindjárt kiugrik a vad pogányok közül valamelyik és nyakon csip. Borzongás futott rajtam végig, ha a képet láttam s igyekeztem is ezt a szobát

minden módon elkerülni és ha már épen keresztül kellett mennem, félig behunyt szemmel rohantam végig az ajtóhoz. A bácsi ezt tudta és elbeszélte atyámnak s jól hallottam, mikor egyebek közt így szólt:

— Az már bizonyos, hogy főleg fiunál nagyon rut dolog az ilyen oktalan félénkség. Ha ki nem gyógyul belőle, bizony soha sem lesz valamire való ember s legkevésbé valami vitéz katona, mint nagyatya volt.

Szörnyen szégyeltem, hogy így beszélnek rólam s még másnap is mindig az forgott az eszemben, miként bizonyíthatnám be, hogy a bácsinak nincs igaza, hogy csak azért is vitéz huszár lesz belőlem. Mert akkor el voltam tökéelve, hogy csak azért is katona leszek, mint nagypám volt!

Fontos tervemnek, hogy katona leszek, nagyon kedvezett a szerencse. Másnap mamámmal a sétatérre menvén, észrevettem, hogy nem messze a mezőn egy csapat katona végzi gyakorlatait. Szép sorokban lépdeltek jobbra-balra, forgatták fegyvereiket s egész gyönyörűséggel néztem őket. De nagy csodálkozásomra mamámat az egész dolog egy csöppet sem érdekelte s mikor kértem, hogy menjünk közelebb a katonákhoz, ezt kereken megtagadta, leült a padra s egy épen odajött ismerős nénivel beszélgetett.

Én azonban nem mondtam le oly könnyen, vitézi hajlamaim elragadtak. Látva, hogy mamám élénk beszélgetést folytat s reám nem ügyel, szépen elosontam, s a következő perczben már ott voltam a katonák mellett. Egyenesen oda-

álltam a sor szélére és szörnyen komolyan lépegettem előre-hátra, jobbra-balra, úgy mint a katonák. A katona, ki mellett így első gyakorlataimat végeztem, hatalmas termetű, nagy bajuszos vitéz volt, de nyájasan, sőt mosolyogva tekintetett reám s így teljesen meg voltam elégedve, mignem egyszer a vezénylő tiszt valami parancsot mondott s az egész csapat kimért léptekkel megindult a város felé. Vissza kellett térnem mamámhoz, ki nagy örömmre nem pirogatott, hanem jóízűen nevetett, mikor elmondtam, hogy már felsaptam vitéznek és nem félek többé szent Czipriántól.

Ennek a gyerekes játéknak később, mint majd látni fogjátok, szintén fontos következményei lettek; a legelső az volt, hogy egy igen jó baráttra tettem szert. Ez pedig így történt:

Másnap nem hagytam nyugtot mamámnak, míg ismét ki nem sétált velem oda, a hol vitéz pajtásaimat láttam. A katonák, mikor odaértem, épen pihenőt tartottak s a fűben heverésztek. Megpillantottam azt a nyájas arcu katonát is, kinek oldalánál tegnap oly büszkén lépdélgéltem. Épen sipot faragott egy fűzfából. Megszólítottam, mint valami jó ismerőst:

— Kinek faragja ezt a sipot?

— Ha tetszik, hát az urfának, felelé jőszívűen.

Megköszöntem szépen, leültem hozzá a fűbe és csakhamar megkötöttük a barátságot. Kikérdeztem mindenféle katonai dolgokról, hallott-e már ágyut elsütni, nagyott szól-e az ágyu, volt-e már csatában s több efféle érdekes dolgokat. Nyá-

jasan felelt s mikor végre válnunk kellett, én megmondtam neki nevemet és kérdeztem, őt hogy hívják?

— Gergely a nevem.

— Gergely vitéz, ugy-e? Én ugy fogom szólítani.

Mosolygott, de nem volt ideje felelni, mert dobpergés hangzott, a katonák ismét sorba állottak, engemet pedig mamám szólított s haza kellett mennem. De e naptól fogva Gergely vitézt legjobb barátomnak tekintettem s ha találkoztam vele, mindig szépen beszélgettünk. Egy napon Zsiga bácsival sétáltam, midőn egy igen nagy épület előtt elhaladva, egy magas, sovány, kellemetlen arcu emberrel találkoztunk. A bácsinak ez valami kedves ismerőse lehetett, mert azonnal megállt és élénk beszélgetésbe mélyedt vele; én pedig unalmasan körülnézve, nagy örömemre megpillantottam Gergely vitézt, ki feszesen, vállán a puskával ama nagy épület kapuja előtt állott! Persze mindjárt odaszaladtam.

— Hát itt lakik ebben a nagy házban? kérdém.

Gergely vitéz elbeszélte, hogy csakugyan itt lakik, hogy ez a kaszárnya, vagyis a katonák lakása, nem valami fényes ugyan, de hát, ugymond, mégis csak jobb, mint háboru idején a tábor, a hol pusztá földön kell aludni. Ez eszembe juttatta, amire eddig nem igen gondoltam, azt tudniillik, hogy a katona háboruban szembeszáll az ellenséggel, harczol, viaskodik, amihez bátorság kell. Eszembe jutott a szent Cziprián s szerettem volna tudni, mit gondol felőle az én vitéz barátom. Elmondtam tehát neki, milyen bor-

zasztó kép van ott a bácsi szobájában; de Gergely vitéz csak mosolygott hatalmas bajusza alatt, mintha nem is volna valami borzasztó dolog, amit elbeszeltem.

— De hát maga mit csinálna, ha szemben állana valami fenyegető ellenséggel? kérdém aztán.

— Szuronyt szegezve neki megyek, felelé nyugodtan.

Nem magyarázhatta tovább, mert épen ekkor a kapu alól előlépett egy másik katona, kinek két csillag volt a gallérján. Ez már épen nem volt olyan barátságos, sőt ellenkezőleg, szörnyű haraggal ráförmedt Gergely vitézre, hogy mer valakivel beszédbe eredni, mikor őrt áll; aztán ellenem fordult s fenyegetett, hogy megver. De már ezt be nem vártam, hanem gyorsan a bácsihoz menekültem, ki a lármára figyelmessé lett s elbucszva ismerősétől, felém sietett. Elmondtam neki a történetet s ő ezt felelé:

— Helyesen történt, mert te és Gergely vitéz a rend és fegyelem ellen vétettek. Rendnek és fegyelemnek pedig mindenütt kell lenni. Te pedig kétszeresen sajnálhatod a történeteket, mert vitéz barátod miattad bizonyosan büntetést kap.

Vigasztalhatlan voltam s kértem a bácsit, jöjjön velem, kérjünk bocsánatot a jó Gergely vitéz számára; de a bácsi azt mondta, hogy ezt nem tehetjük. Az egész uton azon törtem a fejemet, miként tegyem jóvá hibámat, százféle tervet mondtam a bácsinak, de mindegyikre azt felelte, hogy nem ér semmit s végre így szólt:

— Ha már épen annyira szereted vitéz barátodat, hát jövő vasárnap, mikor nálunk töltöd a napot, meghívjuk őt dél-

utánra. Egy pohár jó bor majd elfelejteti vele a büntetést.

Egészen boldog voltam s alig vártam a vasárnapot; előre örültem, milyen pompásan fogok mulatni Gergely vitézzel. De szép reményeim szomorú véget értek! Mikor vasárnap örvendezve beléptem a néniékhez, Zsiga bácsi így szólt hozzám:

— Kedves fiam, sajnálom, hogy vitéz barátodat nem hívhattam meg. Tegnap délután a katonaság eltávozott városunkból, Gergely vitéz most már valahol a szomszéd megyében van.

Kétségbe voltam esve; aztán ismét nem akartam elhinni a szomorú hirt, de végre meg kellett győződnöm, hogy csakugyan igaz. Megsirattam vitéz barátomat s eltökéltem, hogy méltó leszek hozzá, vitéz leszek, miként ő. Nemsokára ezt gyönyörűen be is bizonyítottam.

Egy este ismét a bácsiéknál voltam és vacsoraközben megint dicsekedtem, milyen vitézi dolgokat fogok én majd végbe vinni. Zsiga bácsi végre megsokalta a dolgot és így szólt:

— Ugyan hagyd el, tudjuk már milyen vitéz vagy. Fogadni mernék, hogy most sötétben nem mernél végig menni szent Cziprián előtt.

— De bizony mernék! felelém hirtelen.

Nagy bátorsággal mondtam ki e szavakat, de titkon abban bizakodtam, hogy mint már sok ilyen esetben, most is csak a szónál maradunk. A bácsi azonban így szólt:

— No's, ha mered, hát tedd meg mindjárt.

Meg voltam fogva. Egy pillantig haboztam, de látva a bácsi gunyos nevetését, fölugrottam és hősiességgel utnak indultam. A másik szobában már nagyot apadt a bátorságom s minél tovább haladtam, annál inkább erőt vett rajtam

a régi oktalan félelem. Végre eljutottam, a veszedelmes szoba ajtajához. Nem maradt más hátra, mint vagy előre menni, vagy szégyenszemre visszatérni s akkor hogy fognak rajtam nevetni! Eszembe jutott Gergely vitéz, aki azt mondta, hogy

A SÜRGŐS LEVÉL. (Lásd a 32. lapon.)

szuronysegezve neki megy az ellenségnek — igen, de nekem nincs szuronyos puskám! Ezen a bajon azonban segitettem: fölkaptam a kályha mellől a vas harapófogót és kétségbeesett elszántsággal benyitottam a szobába.

A szobában majdnem teljes sötétség uralkodott, a képből alig láttam valamit s nagy örömemre azt vettem észre, hogy tulajdonképen nem is félek oly nagyon. Szörnyen megelégedve magammal, még nagyobb vitézi tetre bátorodtam.

— Azért se félek tőletek! kiáltám s a fogóval a kép felé iramodva, egész erővel beledöftem. Éles recscsenés hangzott s én megeléglelve a hősködést, rohanva tértem vissza az ebédlőbe; egészen ki voltam pirulva és diadalmasan kiáltám:

— No lássa bácsi, hogy ott voltam! Sőt még agyon is szurtam!

Bámulva néztek reám s a bácsi, látván kezemben fegyveremet, ijedten fölkiáltott:

— Oh te szerencsétlen, ugyan mit tettél?

Fölkapta a lámpát és sietett kedves képéhez az egész társasággal és én utánok. Vitézi tettem nyomát rögtön megtalálták: egy nagy lyuk volt a képen, épen a szent vértanu hasában.

Nem mondhatnám, hogy valami nagy dicséretet arattam volna hősi tettemmel. A bácsi eleinte vigasztalhatlan volt kedves képe tönkre tételén, de a néni végre megnyugtatta, hogy a lyuk olyan helyen van, ahol könnyen helyre lehetett igazítani s van a városban egy ügyes festő, aki majd kijavítja a hibát. Sőt a kedves jó néni, aki mindig tudott számomra mentséget, utoljára még mosolyogva mondá:

— A baj nem épen olyan nagy s Andor legalább megmutatta, hogy már le tudja győzni féltékenységét; ennek pedig örülhetünk.

Később persze magam is beláttam, hogy tulajdonképen nagy esztelenséget követtem el. Bátorságomat aztán más módon igyekeztem bebizonyítani.

Ez ideig még soha sem volt valami igazi, nagy szomorúságom. Ha sirtam is néha-néha, többnyire [magam okoztam

apró bajaimat s másnapra már elfelejtettem. De egyszer aztán saját hibám nélkül ért nagy szomorúság: kedves jó mamám súlyos beteg lett. Be sem eresztettek hozzá, atyám pedig nagyon komoly, aggódó arcuzal járt-kelt, az orvosok napjában többször megjelentek s szintén nagyon komoly képet csináltak, mikor a mamám szobájából kijöttek. Kis fiu voltam, de azt már tudtam, hogy az ilyen komoly betegség veszedelmes; jó mamámat pedig igazán szerettem és sirva jártam atyámhoz, rimánkodva, hogy vezessen mamámhoz, látni akarom.

— Nem lehet, kis fiam, a mama igen beteg, teljes nyugalomra van szüksége. Légy csöndesen, s viseld magadat nyugodtan, hogy ne legyen nagy lárma a háznál.

De úgy látszik, nem igen biztak bennem, mert még ugyane napon eljött a néni s tudtomra adta, hogy magához vesz arra az időre, míg mamám beteg, mert itthon most senki sem ügyelhet rám. De meg kell ígérnem, hogy jól viselem magamat s nem okozok a bácsinak olyan kellemetlenségeket, mint [minapában.

Megígértem s mindjárt el is mentem vele. Azelőtt roppant örömet okozott volna az, ha hosszabb időre a bácsiékhöz mehetek; de most nem örültem valami nagyon, mert mamám betegsége miatt kellett odamennem s mert a multkori tapasztalás megtanított arra, hogy sehol, még a néniéknél sem lehet jobb dolgom, mint otthon, szüleim szerető gondjai alatt.

(Folytatása következik.)

KÉT KIS MADÁR TÖRTÉNETE.

IRÁGOS ligetben kicsiny fészke mellett vigan csattogott egy kis madárka s olyan jó kedve volt, oly édesen zengett, hogy messze körül gyönyörködve hallgatta mindenki. Épen hajnal hasadáskor volt s a nap sugarai bearanyozták a kert lombjait.

— Ejnye de jó kedved van ma, szólott egy öreg veréb, ki mert maga dalolni nem tudott, kissé irigykedett.

— Az igaz, jó kedvem van, felelt a dalos madár. De hogy is ne volna jó kedvem, mikor oly szép nap virrad reánk s aztán nekem ma még valami különös gyönyörűségem is lesz, melynek már előre örülök.

— Ah! És szabad kérdezni, mi az?

— Nem titok, megmondhatom. Látogatást kapok, a dalos madarak leghíresebbike fog meglátogatni s dalolni fog itt nekünk. Oh, az tud ám csak igazán szépen zengeni! Nem afféle közönséges madár ám, mint mi, hanem messzi idegen földről jött ide, pompás arany palotában lakik és nincs semmi gondja, nem kell magának

keresnie eledelét, odakészítik neki minden reggel.

— És hol lakik? Hol ismerkedtél meg vele?

— Amott a kastély tornácán. Egy kövér legyecskét kergettem tegnap délután egészen a tornáczig s ott szerencsésen meg is kaptam. Már visszaakartam térni, mert nem szeretek a házak közelében lenni, de hirtelen gyönyörű dal hangzott föl, úgy hogy nem tudtam távozni. Körülnéztem, ki dalol s csakhamar rá is találtam abban a szép aranyos kis lakásban. Ő maga is mintha aranyból volna, egészen sárga. Egyébiránt úgy távolról atyafiak is vagyunk s természetesen gyorsan megbarátkoztunk. Nagyon örült, mikor megdicsértem énekét; aztán hívtam, jöjjön velem, hadd hallják a többi atyafiak is. De tegnap nem volt kedve s azt mondta, hogy majd ma reggel látogat meg.

— Hm, meglátogat, ha teheti, szólott a veréb gunyosan. Tudom én már, ki az, mi az. Kanári madár, kalitkába van csukva; láttam magam is. Csak hetven-

kedett, mikor azt mondta, hogy meg fog látogatni.

— Nem, az nem lehet, ő el fog jönni!

Mig odakint ez történt, a kastély egyik szobájában szintén két madár beszélgetett. Ott volt, szép aranyos kalitkába zárva, a kis kanári; mellette pedig magas állványon láncozókára kötve egy bóbitás tarka papagáj.

— Igazán, már röstelem, hogy tegnap azt a látogatást ígértem. Félek, nem fogok kijuthatni. Mit gondolsz, papagáj szomszéd?

— Azt gondolom, hogy ha ügyes vagy, szépen kiösonhatsz.

— Igen ám, de hogyan?

— Nagyon egyszerűen. Hiszen minden reggelszabadoon engednek röpkedni a szobában, míg a kalitkát kitisztítják s friss vizet, ételt tesznek belé. Ha egyszer kint vagy a kalitkából, akkor könnyű a szökés.

— Dehogyan könnyű! Hiszen tudod,

hogy az ablakokat mindig zárva tartják ilyenkor.

— Majd meglátjuk... bizd reám, kigondolok én valamit.

CZIGÁNYSÁTOR. (Lásd a 29. lapon.)

Nemsokára csakugyan jött a szobaleány, hogy rendbehozza a kanári madár kalitkáját. Előbb gondosan megnézte, zárva van-e minden ajtó, ablak, aztán kibo-

csátotta a madárkát, mely nyugtalanul röpdésni kezdett a szobában.

— Lásd, nem mehetek ki, szólt a papagájhoz.

egy helyen, úgy hogy megfélekedzenek rólad. Aztán lassan, óvatosan rejtőzzél amaz ajtó közelébe s mikor nyitják, osonj ki a másik szobába. Ott bizonyosan nyitva vannak az ablakok.

— Köszönöm a jó tanácsot... te csakugyan nagyon okos és derék légeny vagy, kedves papagáj barátom.

A papagáj rikkácsolva nevetett és örült a gonosz, mert tudta, hogy bizony nagyon álnok tanácsot adott. De maga is akarta, hogy a kis kanári madár kiszökhessék, mert ellensége volt s szerette volna, ha a kanári kiszökik és odavész. Hogy is ne, mikor a kanári énekét mindenki dicsérte s kis urnőjük, a kedves Lenke, mindig a kanarit dédelgette, vele, a papagájjal pedig folyton csak ingerke-

— Csak türelem! Mindenekelőtt ne áruld el, hogy nyugtalan vagy és szökni szeretnél, mert észreveszik s nagyon vigyázni fognak reád. Üldögélj csöndeskén

dett. Ha a kanári kiszökik, bizonyosan odavész, mert ebben az idegen országban nem tud megélni. Akkor aztán a papagáj lesz az egyetlen kedvencz.

Igy számított a gonosz papagáj.

Úgy is történt minden, amint kifőzte. A könnyelmű kanári elbujt az ajtó közelében s amint a szobaleány kiment, a kanári is kiosont s a másik szobából a nyitott ablakon át gyorsan kirepült a szabadba.

Rögtön észrevették, de mégis késő volt már. A kanári eltűnt a fák közt s a kis Lenke hangosan sirt kedves madárkája elvesztése miatt. Az egész cselédség kereste, kutatta, de hiába.

Ezalatt a kanári szerencsésen rátalált tegnapi pajtására s volt nagy öröm és csodálkozás az egész környék madárvilágában, mikor a ritka vendéget megpillantották. Hát még mikor dalra kezdett! Nem győzték hallgatni és dicsérni s egyhangulag kijelentették, hogy ilyen jeles művészt még soha sem hallottak. Kanári barátunk nagyon meg volt elégedve, kis pajtása pedig büszke volt arra, hogy e nagy művész ő hozzá jött látogatóba.

— De most már elég volt az énekből, ideje, hogy falatozzunk valamit, szült végre a kanári madár.

— Bizony magam is éhes vagyok, szült kis pajtása. Jöjj velem, majd én megmutatom neked, hol foghatunk legtöbb kövér bogárkát.

— Micsoda? Oh pfuj! Csak nem hiszed, hogy én efféle után járjak! Nekem cukor kell, meg édes tejbe áztatott finom zsemlye, aztán hangyatozás.

— Uram bocsá! Hol vegyük mind ezt? Hiszen én mindezeknek még hírét sem hallottam!

— Meghiszem, meghiszem, felelt a kanári büszkén, hiszen ti csak afféle sze-

gény legények vagytok. Hanem tudom mit? Jöjj velem, majd én vendégellek meg tégedet. Tudom, olyan lakomán még soha sem voltál.

— És hol lesz a lakoma?

— Hol? Hát az én palotámban. Siessünk!

A kanári elröppent s kis pajtása utána, örülve, hogy olyan pompás lakomára hivatalos; nem is gondolkodott tovább a dolog fölött, hogy tulajdonképpen hova indultak. Csak mikor már a kastély közelében voltak, akkor szeppent meg kissé s így szült:

— Kedves uri barátom, mondd csak, nekem is be kell mennem a házba?

— Természetesen! Másképp hogy ebédelhethnél velem!

— Igen ám ... csakhogy nekünk nem igen tanácsos ilyen helyekre bemenünk. Ni, ott az ablak közelében már is látok valami macskafélét.

— Oh persze! Az nem macska, hanem az én jó barátom, a papagáj. Igen derék czimbora, majd bemutatlak neki, meg-lásd, igen jól fogsz vele mulatni.

— Hm, nagyon szép... de hát aztán ha bementem, ki is jöhetnek-e, a mikor akarok?

— Már hogy ne jöhetnél! Látod, hogy minden ablak tárva-nyitva van.

— Szép, szép! de hát ha mégis...

— Ugyan ne komédiázzunk annyit, szült a kanári türelmetlenül.

Aztán meglehetősen haragosan csörével neki ment kis pajtásának s ugyszólván verekedve röpültek be a szobába. Alig voltak bent, hirtelen becsapódott mögöttük az ablak, — igen, mert a háznál

folyton lesték a kanárit, látták a mint közeledik s készen állottak, hogy megcsipjék. Épen a Lenke testvére, Ernő állt lesben annál az ablaknál, a melyen a két madárka beröpült.

— Megvan! Itt a szökevény! Hazajött! Lenke, Lenke, jöjj hamar!

Odasiettek mindnyájan s most már gondosan elzártak minden ajtót, ablakot. A kanári megijedt a nagy zajtól és kiabálástól, aztán meg fáradt és éhes is volt s egészen megfélekedve magával hozott kis pajtásáról, gyorsan a kalitkába futott. Lenke pedig ott termett, rácsukta a kalitka ajtaját és nagy örömmel kiáltá:

— Visszajöttél, te kis gonosz! Hát illik az, megszökni, egész nap szerteszt bolyongani, he? Hátha fölfalt volna a vérese? Aztán mit csináltál volna a hüvös éjszakán, arra nem gondoltál te, te kis könnyelmű bohó! No, megbocsátok, visszajöttél, megtértél, derék kis kanári vagy s megint szeretni foglak!

Igy csevegett a lányka kedves madárkájával s a kanári, érezve bűnösségét, némán hallgatta, néha-néha kíváncsian pislantván szemecskéjével urnőjére, hogy hát csakugyan nem haragszik-e? Láta, hogy igazán nem haragszik; hozzá fogott tehát az evéshez s már eszébe sem jutott, hogy vendéget is hívott. Egyszerre azonban Ernő fölkiáltott:

— Ni, még egy másik madárka is beröpült... egyszerű kis barna tollu madár; azt hiszem, fülemile.

Csakugyan ott volt a kanári pajtása, aki nem volt más, mint egy kis fülemile, ott volt egy karos széken. Mikor látta, hogy az ablak becsukódott mögöttük és

sok ember jön a szobába, roppant rémület lepte meg s kétségbeesetten röpkedett ide-oda. Mindenki a kanárral volt elfoglalva, a fülemilét észre sem vették s így talán még valamiképp meg is menekülhetett volna; de amint egy pillanatra a karszékre ült pihenni, körmőcskéi beleakadtak a szőr-szövetbe, nem tudott elröppenni!

Ernő odaugrott és megfogta.

A kanári látta ezt, látta, hogy veszedelembé csalta szegény kis pajtását. Szinte reszketett ijedtében, de hát még a szegény fülemile, mikor Ernő megragadta és a többieknek mutatta! Lenke is odaszaladt s kezébe akarta kapni a madárkát.

— Add nekem! szolt Ernőhöz.

— Nem adom, ez az én madárkám lesz.

— Jól van, legyen a tied, csak megnézem! Add ide.

— Nem adom, elszalasztanád.

— Dehogyan szalasztom. Add ide.

— Nem, nem!

És a két gyermek már dulakodni kezdett s e közben majd agyonfojtották a szegény madárkát, mely már azt hitte, hogy utolsó órája elérkezett. Szerencsére ott volt a gyermekek mamája és közbe szolt:

— Békesség, gyerekek! Hiszen megfojtjátok azt a szegény madárkát. Adjátok ide.

S a madárka az eddigi durva kezekből egy más kézbe jutott, mely gyöngéden fogta és simogatta.

— Szegényke, hogy meg van rémülve! szolt a mama. Azt hiszem legjobb lesz, ha szabadon bocsátjuk.

Oh, hogy megörült a szegény kis fülemile ennek hallatára! De még a könnyelmű kanári is megörült, mert ekkép jóvá lesz téve az ő hibája, kis pajtása visszajut a szabadba, ha már épen csak ott szeret élni, amit egyébiránt a szobában növekedett kanári nevetségesnek tartott.

Örömük azonban nem tartott sokáig. A gyermekek semmikép nem akarták megengedni, hogy a fogoly madárka visnyerje szabadságát.

— Nem, ne eresszük ki, szolt Ernő. Legyen az én madárkám!

— Ohó! Az én kanárim hozta ide, nekem is van jogom hozzá, szolt Lenke.

— Jó, hát legyen kettőnké.

— De gyermekek, szolt közbe a mama, minek annyi madár a háznál! Már most is sok van. Hanem mondok valamit. Vigyétek ezt a kedves kis dalos madárkát Emmácskának, ki oly régóta betegen fekszik s ki nem mozdulhat a szobából. Neki örömet fog okozni.

— Jó lesz, nagyon jó lesz! kiálták a gyermekek. Mindjárt elvisszük neki.

Ekképen az ítélet ki volt mondva. Ha tudták volna, mily keserves fájdalmat okoztak vele a szegény madárkának, bizonyosan nem ezt határozzák, hanem szabadon bocsátják, hogy éljen továbbra is szabadon az ő lombjai közt. De nem gondoltak erre, hanem előkerestek egy ócska kalitkát, bele csukták és azonnal utnak indultak vele. A kanári az ő aranyos kalitkájából zavartan és lesütött szemmel nézte ezt, a szegény fülemile pedig, mikor már vitték, búsan szolt oda a kanárinak:

— Oh lásd, ezt neked köszönhetem, te okoztad, hogy fogoly lettem!

Emmácska az ugyanabban a faluban lakó szomszéd birtokos leánykája volt és már régóta betegeskedett. Mikor Ernő és Lenke odaadták neki a madárkát, ugy megörült szegényke, hogy még a fogoly madár is szinte elfelejtette saját bánatát és így szolt magában:

— Mennyire örül! Szinte kipirosodott sápadt arcocskája! Igazán, majdnem szeretem, hogy idekerültem, ha e kis szenvedőnek vigaszt nyujthatok.

Ezután a kis beteg és a madárka mindig együtt voltak. A leányka ott tartotta ágya mellett a kalitkát és gyöngéd szavakkal hizelgett a madárkának, ez pedig gyönyörűen dalolva felelt, ugy hogy a beteg egészen elfeledte szenvedéseit és végre jótékony erősítő álomba merült.

Igy telt el több nap, azután több hét is és a jó madárka nem fáradt bele a dalolásba, Emmácska pedig mindig nagyobb gyönyörűséggel hallgatta. Még az orvos is azt mondta, hogy nagyon jót tesz a kis betegnek az öröm és szórakozás, melyet a madárka nyujt neki; így sokkal könnyebben türi szenvedéseit és hamarabb meggyógyul.

És idővel Emmácska szépen lassacskán csakugyan lábbadozni kezdett, végre pedig annyira fölgyógyult, hogy már föl is kelhetett és ismét kísétálhatott a szabadba.

Ekkor a madárka már sokat volt egyedül, mert Emmácska ezután is szerette ugyan, de természetesen nem tölthette vele az egész napot, mint beteg korában. És a szegény kis madár aztán annál busabban gondolt elvesztett szabadságára s

szomoruan, leeresztett szárnyakkal ült kalitkájában, nem is énekelt többé.

Emmácska azonban nem volt háladatlan leányka. Észrevette a madár szomorúságát s egy reggel így szólt:

— Milyen bus szegényke! Talán azért szomorkodik, mert fogya van! Oh, hogyne! Hiszen én magam is milyen bus voltam, mikor ki nem mehettem a szobából. Szabadon bocsátom, hadd éljen boldogul a szép szabad természetben!

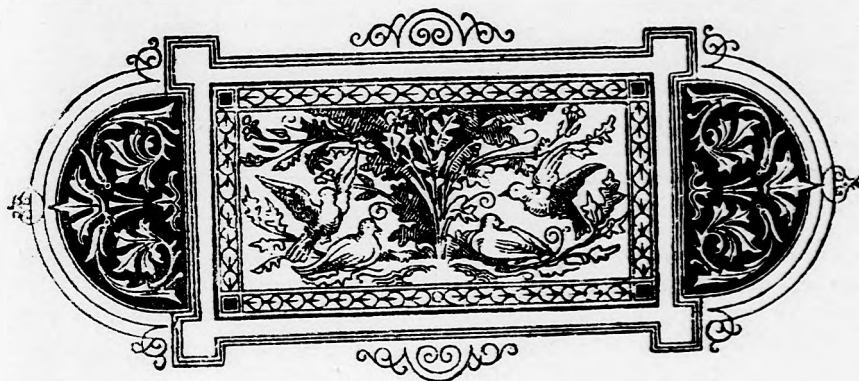
Megfogta a madárkát, megcsókolta s így szólt hozzá:

— Isten veled, kedves madárkám! Te megvigasztaltál szenvedésem napjaiban, ne legyen neked sem miattam bánatod! Légy szabad, isten veled!

Kivitte a kertbe s szabadon bocsátotta. A madárka örömdalt zengett hálálul s nemsokára eltűnt a fák között.

Azóta boldogan él s a kanári csak egyszer látta még. Aranyos kalitkájában ott volt ismét a tornáczon, midőn a kis fülemile egyszerre közelében termett s így szólt:

— Szerencsésen kiszabadultam a bajból, melybe miattad jutottam. De nekem ezután hiába dicsekszel aranyos lakásoddal, pompás ételeiddel, most már tudom, hogy szabadságod árán kaphatod csak ezeket. De én inkább élek egyszerűen, szegényen, csak szabad lehessen; többet ér a szabadság a legkényelmesebb börtönnél!

CZIGÁNYSÁTOR.

(Képpel a 24–25. lapokon.)

TEGNAP még valahol a harmadik határban heverésztek az erdőszélen, ma már itt vannak nálunk s a falu végén az ut mellett ütötték fel sátorfájukat. Nem is kérdi senki, csak rájok néz és mindjárt tudja, hogy vándor-czigányok, akiknek se hazájuk, se lakásuk, mert szerte kószál-

nak az országban s a hol épen megtetszik nekik, ott telepednek le, de mindig csak rövid időre.

Van két sovány, vén gebéjük, gyékényes szekerök s ez a szekér az ő igazi lakásuk, kamarájok, ott van minden, amire szükségök lehet. Persze, nagyon kevésre van szükségök, mert a vándor-czigány nagyon kevésse beéri. Nem kell neki puha ágy, jól alszik a kemény földön is, ruhát

sem hord sokat magával, elég neki annyi, amit épen testén visel, így hát könnyen elfér a szekérben az egész familia, a sok apró gyerekekkel együtt. Ha valahol kedvökre való helyet találnak, kifogják a lovakat, a szekér mellett fölütik a ponyvasátort, tüzet gyújtanak és főznek ebédet, persze csak ha van miből. Dolgozni a vándor-czigány nem szeret, de ha másképp nem boldogul, mégis csak rászánja magát, mert a kovácsmunkához, üstfoltozáshoz s efféléhez jól ért. Ha már aztán nem kap több munkát a faluban, összeszedi sátorfáját és odább vándorol. A falu lakosai pedig örülnek, ha a hivatlan vendégek eltávoznak, mert a vándorczigány bizony nem igen követi a tizparancsolatot s ha valamit ellophat, el is lopja, kivált csirkét, libát, malacgot. Mert a jó pecsenyét ő is szereti ám.

Több száz esztendeje már annak, hogy a czigányok valahonnan Aziából utra keltek és Európában megjelentek. Mai napig sem tudhatni bizonyosan, hol volt hajdan igazi hazájok és mért hagyták el. És bár sok száz esztendő óta élnek itt az európai mivelt nemzetek közt, még most is nagyobbbrészt épen olyan kóbor életet élnek, mint hajdan őseik. Vannak czigányok, kik már megtelepedtek városokban, falukon és derék, tisztességes emberek, gyermekeiket iskolába járatják és ezeket ép oly kevésbé szabad gunyolni, megvetni, mint akármely más tisztességes embert. De a vándor czigányokat bizony még most is kevés okunk van becsülni. Mint holmi kósza vadak, nem tudnak egy helyben maradni, irtóznak a munkától s oly szomorú tudatlanságban élnek, hogy alig tudnak valamit Isten létezéséről is.

Lassan-lassan azonban mégis fogynak, kénytelenek abba hagyni a kóbor életet s idővel ők is hasznos, munkás emberekké fognak válhatni.

Fáradt munkás.

(Képpel a czimlapon.)

SARLÓ, kasza pendül
Aratók kezében.

— Jöszte fiam, megtekintjük,
Dolgoznak-e szépen.

— Nemcsak hogy megnézem,
Közéjük is lépek,
Estig, meglásd jó apácska,
Hány kévét köték meg.

S kis kezével gyűjti,
A kalászt kalászra.

— Jaj csak a nap úgy ne sütné,
Izzó tűz sugára!

Még egy kéve sincs meg.

— Már tovább nem állom!
Árnyékba tér megpihenni,
Elnyomja az álmom.

— No's fiacskám, monddjad,
Hány kévét kötöttél?

— Jaj apácskám, úgy szégyellem,
Kevesebbet — egynél!

— Nem baj! Csak próbádnak
Hasznát lássam nálad,
S megbecsülni tudd a munkást,
Ki napestig fárad!

A SÜRGŐS LEVÉL.

(Képpel a 21. lapon.)

VÉGET ért az iskola, Jolánka is hazatért a szomszéd városkából, hol egész éven át szorgalmasan tanult. Annál jobban esett most a pihenés, szórakozás otthon, kedves szülei házában, hol tetszése szerint játszhatott vagy szép könyveket olvasgathatott.

Epen a kertben ült a nagy hársfa alatt s kedvencz cziczájával oldalán el volt merülve egy igen érdekes történet olvasásába, midőn odalépett atyja és egy levelet adva neki, így szólt:

— Kedves leányom, vidd át e levelet a szomszédba, a postára. Sürgős, még a mai postával el kell mennie.

— Igenis, mindjárt elviszem, apácska.

Az apa visszatért a szobába, Jolánka pedig letette a levelet a padra.

— Még ráérek, gondolá. Ez a történet nagyon érdekes, már nem sok van hátra, néhány perc alatt végig olvasom.

És újra elmerült az olvasásba s a vége az lett, hogy mikor a levéllel a postára érkezett, már elkésett s a postamester így szólt:

— Átveszem ugyan, de most már csak holnap délután küldhetem el, mert a mai posta már elment.

Jolánka kissé boszankodott magára, de aztán megvigasztalódott, hogy egy nap nem a világ, majd eljut az a levél így is rendeltetése helyére.

Másnap Jolánkának születése napja volt s a kis leány nagyon jókedvűen kelt föl. Tudta, hogy szülei e napon mindig meglepik valami kedves ajándékkal s kellemes mulatságot is rendeznek számára. Valóban a mama most is olyan sajtáságon mosolygott, hogy Jolánka mindjárt kitalálta, hogy készül valami. De egyik óra mult a másik után s nem történt semmi. A mama is, az apa is mindinkább boszus arcot csináltak s végre az apa így szólt:

— Meg nem foghatom, mi történhetett. Károly bátyám különben olyan pontos . . . hacsak a levél . . . Jolánka, ugye föladtad tegnap a levelet a postára?

Jolánka elpirult, megzavarodott s végre is meg kellett vallania az igazat.

— Ah, így már értem! szólt az apa elkomolyodva. Magad vagy oka, kedves leányom, hogy elrontottad a mai napot, melyet kellemessé akartunk tenni számadra. Azt irtam Károly bácsinak, hogy vásároljon számadra szép ajándékokat s hozza ki maga, és hozza ki gyermekeit is, hogy vig napot töltsünk együtt. Nem kapta meg idején a levelet s így most minden elmarad.

Jolánka könnyezve kért bocsánatot s aztán szomoruan töltötte az egész napot, melynek pedig annyira örült már előre. De ebből aztán okult is és soha sem halasztotta későbbre, amit mindjárt meg kellett tenni.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XVIII. köt. 26-ik számában közölt képrejtvény megfejtése:

„Édes-gyökér.“

Helyesen fejtették meg: Rétay Sándor, Schwarcz Vilma és Jenő, Deutsch Berezi. Büchler Miklós, Lusztig Ilka, Arany Irén és Ákos, Förstner Lajos és Gyula, Cserna Ilona és Margit, Roszner István, Fábán Ilona, Schwarcz Benő, Neuschlosz Jéki és Lotti, Weiss Mariska és Klára, Beer Gyula és Lajos, Fried József, Kicsk József, Veder Mihály, Berger Mariska, Pfeiffer Erzs, Schlesinger Malvina, Seidner Adél, Büchler Szidónia, Hermann és Armin, Stuhmer Frida, Róth Dezső és Márton, Ullmann Anna, Ringer László, Oberhäuser Rezső, Sárközy Pálma és Tihamér, Kónyi József, Feketeházy Péter, Schunda Irma, Jakobei László, Fligl József, Kann Gyula, Schön Arthur (nem a saját kezű irása, ugye? F. b.) Illyés Klarissza, Hegyi Imre, Radocsay Fanni, Hertelendy Aladár, Berthóty Károly, Simonyi Ilona.